

Perhehoito ensisijaisena sijaishuollon muotona

Sijaishuolto toteutuu yleisimmin perhehoitona, ammatillisissa perhekodeissa tai lastensuojelulaitoksissa. Tämänhetkisessä sosiaalityön toimintakulttuurissa perhehoito on ensisijainen sijaishuollon muoto. Tämän määrittää lastensuojelulaki, 50 pykälä. Tämä lisää sijaisperheisiin sijoitettavien lasten määrää. Samalla myös sijaisperheisiin sijoitettavien lasten kehitykselliset haasteet ja kasvatukselliset tarpeet voimistuvat eli perheisiin sijoitetaan niitä lapsia, joita aiemmin katsottiin voivan hoitaa vain laitoksissa. Sijaisvanhempien tuen tarve on tunnustettu laissa eli perhehoitolain 15 pykälän mukaan sijaisvanhemmilla on lakiin perustuva oikeus työnohjaukseen.

Perhehoitotyön haasteellisuudesta

Sijoitettujen lasten perhehoidon suurimmat haasteet liittyvät usein voimakkaasti oireilevien lasten käyttäytymiseen ja ammatillisuutta vaativaan yhteistyöhön biologisten vanhempien kanssa. Perhehoitoon sisältyy moniammatillista yhteistyötä, jossa sijoittajakunnan sosiaalityöntekijä ja perhehoitajat tekevät töitä lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Sijoitettujen lasten psykoterapiat ja muut kuntoutukset työllistävät sijaisvanhempia tiiviine kuljetuksineen.

Perhehoidon prosessit

Nivelvaiheiden ammattimainen toteutuminen on tärkeää sijaishuollon kaikkien toimijoiden kannalta. Perhehoitoon sijoittaminen ja perhehoidon purkaminen ovat kriittisiä kohtia, ja ne herättävät paljon sekä ajatuksia että tunteita. Perhehoitajat tarvitsevat tukea erityisesti näissä kohdissa ja yksi tuen muoto on työnohjaus. Perhehoidon ”tasaisessa vaiheessa” työnohjaus palvelee hoidon laadun varmistajana, hoitajien työturvallisuuden takaajana ja jaksamisen tukijana.

Työnohjaus perhehoidon tukimuotona

Mitä työnohjaus on? ”Työnohjaus on työhön, työyhteisöön ja omaan työhön liittyvien kysymysten, kokemusten ja tunteiden tarkastelua ja jäsentämistä koulutetun työnohjaajan avulla. Työnohjauksen tavoitteena on vapauttaa voimia, luovuutta ja ajattelua työhön ja sen rajojen tunnistamiseen.” (Suomen työnohjaajat ry)

Työnohjaus siis tarjoaa aikaa, fyysisen paikan ja psyykkisen tilan, jossa omaa työtä voi ajatella eli katsoa hieman kauempaa. Työnohjauksen tavoitteet ovat aina yksilöllisiä mutta niihin usein sisältyy työtehtäviin liittyvän tunnekuorman purkamista, toimintatapojen tutkimista, lapsen käyttäytymisen taustalla olevien tekijöiden tavoittamista ja sitä kautta ymmärryksen lisääntymistä. Työnohjauksen perustehtäviin kuuluu myös ammatti-identiteetin ja ammatillisuuden vahvistuminen, työtyytyväisyyden löytäminen ja työssäjaksamisen keinojen lisääminen.

Sopimus ja suunnitelma

Työnohjaussuhteen perustana on selkeä sopimus työnohjauksesta, sen rakenteista ja tavoitteista. Rakenteen muodostavat käyntikertojen määrä, tiiviys ja kesto sekä tapaamisille sovittu paikka. Tavoitteet määritellään yksilöllisesti ja niiden toteutumista seurataan. Työnohjauksen maksajana toimii sijoitetun lapsen kotikunta tai muu sovittu perhehoitoa tukeva taho, joten lastensuojelun sosiaalityöntekijän osallistuminen työnohjauksen tavoitteiden määrittelyyn ja ohjaussuhteen lopussa myös vaikuttavuuden arviointiin on mahdollisuuksien mukaan suositeltavaa.

Mitä voin tarjota työnohjaajana perhehoitajille?

Olen koulutukseltani sekä psykologi että työnohjaaja (Suomen työnohjaajat ry). Olen käynyt Perhehoitoliitto ry:n työnohjaajille tarkoitetun täydennyskoulutuksen. Tietoni löytyvät myös Perhehoitoliiton työnohjaajapankista:

https://www.perhehoitoliitto.fi/yhteystiedot/perhehoitoa_tuntevat_tyonohjaajat

Sijaishuollon toimintakenttä on minulle tuttu sekä sijaisvanhempien työnohjaajan, ammatillisten perhekotien työnohjaajan, että sijoitetun lapsen terapeutin näkökulmasta. 20 vuotta psykologityötä lasten- ja nuorisopsykiatrian palveluksessa on tuonut sekä teoreettista että kokemusperäistä asiantuntemusta lapsen ja nuoren psyykkisestä kehityksestä, lapsen tunne-elämän tutkimisesta ja hoidon tarpeesta sekä eri hoitomuodoista.

Olen tietoinen perhehoitajien työn tyypillisistä tunnekuormista ja niiden vaikutuksista työkykyyn perhehoitajana. Tiedän myös paljon perhehoitotyön tyypillisistä haasteista ja niiden ratkomisesta. Työkokemukseni on tuonut asiantuntemusta myös perhehoitoon liittyvästä lainsäädännöstä ja hallinnollisista rakenteista.

Ajanvaraus ja hinnoittelu

Ajantasaisen hinnan työnohjaukselle löydät nettisivuiltani:

<https://www.ohjausaitomaa.fi/hinnasto/>

Voit soittaa tai lähettää sähköpostia varataksesi aikaa työnohjaukseen.